

Milan van Opmeer

# **Mumbai spirit**

*roman*

*'In the attitude of silence the soul finds the path in a clearer light, and what is elusive and deceptive resolves itself into crystal clearness. Our life is a long and arduous quest after Truth.'*

Mahatma Gandhi

## **Deel 1: De wens**



## Babyshower

‘Ah, wat een lief kindje. Mag ik haar vasthouden?’

‘Natuurlijk mag jij dat, toe maar.’

‘Wat fantastisch, zo ongedwongen en aanhankelijk. En zo lief!’ Suzan keek vol trots en met een voldaan moedergevoel naar haar pasgeboren baby, die nu in de armen van haar vriendin lag, en zag hoe ze ervan genoot. Haar ogen schitterden.

‘Zeg, waarom probeer je er zelf eigenlijk ook niet één te krijgen,’ vroeg Suzan terwijl ze de wang van haar dochtertje aaide.

‘Een eigen kindje?’

‘Ja?’

‘Dat weet ik eigenlijk niet eens precies. Ik heb er nog niet zo over nagedacht.’

‘Je hebt toch een verloofde?’

‘Op dit moment ligt dat wat moeilijk. Milan zit vast in Frankrijk, in een psychiatrische kliniek. Maar wanneer hij ontslagen wordt komt hij, zoals het er nu naar uitziet, bij mij in Wassenaar wonen. Misschien dat het dan wel kan.’

‘O!’ Suzan keek haar vriendin verschrikt aan.

‘Ik zie dat je schrikt, en dat begrijp ik wel, maar hij is *onterecht* opgenomen. Het is een lang verhaal en ik heb nog geen tijd gehad om het je te vertellen. Zullen we binnenkort een keertje uit eten gaan? We hebben veel bij te praten. Kun je vrijdag?’

‘Ja natuurlijk, leuk! Mijn au pair is er nu permanent.’

‘Dat heb je goed voor elkaar. Laten we zeggen zeven uur in ons vaste etablissement. Staat het er nog?’

‘Ja hoor, er is hier nog niets veranderd,’ zei Suzan opgewekt.

Ze namen afscheid en Monique stapte in haar nieuwste aanwinst, een hagelwitte Audi cabrio met alles erop en eraan, en liet het dak automatisch inklappen. Het weer was aardig opgeknapt. De *babyshower* was fantastisch goed verlopen. Ze was zo blij voor haar vriendin, in de achteruitkijkspiegel zag ze dat haar tranen van geluk de mascara hadden doen uitlopen. Eenmaal thuis stapte Monique op de koelkast af om zichzelf een heerlijke non-alcoholische cocktail in te schenken. Zorgvuldig mixte ze alle drankjes in de blender en drukte op het knopje waardoor plotsklaps een oorverdovend lawaai de keuken overheerste en haar kat de trap op stoof, al snel gevolgd door het abrupt terugkeren van de stilte. Ze herhaalde deze handeling nog een paar maal, schonk het glas vol met een overheerlijke mix van vruchtensap en liep met haar zelfgemaakte cocktail resoluut naar de eettafel, pakte een zilveren onderzettertje van de stapel, zette het cocktailglas erop en startte haar notebook om een email te schrijven.

*Ha Milan,*

*Hoe is het in de kliniek? Kun je het nog uithouden?*

*Hier thuis heb ik alles wel aardig op de rit gekregen. Ik ben mijn vriendenkring aan het aflopen om de contacten wat nieuw leven in te blazen en vandaag ben ik naar Suzan geweest. Zij was een van mijn beste vriendinnen voordat ik het werk voor het consortium startte en van de aardbodem verdween. Nu hield ze toevallig ook nog net een babyshower. Ze heeft een schattig dochtertje gekregen, ik heb haar vastgehouden! Natuurlijk vroeg Suzan me direct naar mijn kinderplannen, zo is*

*ze nu eenmaal. Ik heb haar meteen gezegd dat ik er nog niet concreet mee bezig ben momenteel, ook omdat jij nog vastzit in de kliniek. Dat begreep ze wel, we gaan vrijdag een hapje eten om weer eens wat samen te doen en bij te kletsen. Ja, zo gaat dat, Milan, even bijkletsen ☺ Nou, dat was het eventjes van mijn kant. Veel sterkte en hoop snel weer wat van je te horen.*

*PS. Nog geen goed nieuws van jullie advocaat gehoord ☹ Jij misschien toch al wel?*

*Liefs, Monique*

Het mooie weer had plaatsgemaakt voor een paar stevige, zomerse regenbuien en Monique rende met haar modieuze paraplu en in haar mantelpakje snel naar haar Audi cabrio. In de garage paste slechts één auto en die plaats werd al ingenomen door de Bentley, maar ze prefereerde haar nieuwe witte model voor vanavond. Ze klapte de paraplu dicht en stapte zo snel mogelijk in. Het was haar gelukt om droog te blijven, ondanks de hevige regenval die de oprijlaan in een flinke laag water zette. Eenmaal gearriveerd haastte ze zich het etablissement binnen, bestelde een Blue Lady en keek in het rond. Er was niemand van het bedienend personeel die ze herkende en ook van de bezoekers kende ze alleen een paar mensen oppervlakkig. Ze keek op haar mobieltje en zag dat Suzan haar had ge-sms't.

*'Kom er al aan, sorry, au pair-problemen.'*

Monique nam de gelegenheid waar om te genieten van het weerzien van haar oude, vertrouwde eetgelegenheden. Het was een flink aantal jaren geleden dat ze hier voor het laatst was geweest, zeker een jaar of acht. Ze was hier met haar vriendinnen regelmatig naartoe gekomen voor een etentje en een

drankje, pratend over hun dromen, belevenissen op school en met jongens, over hun ouders en hun toekomst, over hoe zij het anders wilden gaan doen dan hun moeder. Soms was ze hier ook met een vriendje komen eten, maar dat was een uitzondering. Ze had deze gezellige eetgelegenheid voor haar vriendinnengroepje willen houden. Suzan kwam enthousiast binnen rennen.

‘Ha, leuk je weer te zien hier,’ juichte Monique en ze kusten elkaar uitbundig en opzichtig op de wang.

Ze deden zich tegoed aan de nieuwste delicatessen van het restaurant onder het genieten van de beste wijn van het huis. Tijdens het dessert keek Monique onverwacht meewarig, ronduit triest. Suzan vroeg wat er zo plotseling aan de hand was.

‘Ben jaloers op je,’ zei ze spontaan. ‘Zo’n prachtig kindje, het is fantastisch. Ik wil het ook, geloof ik Suus!’

‘Maar het valt echt niet mee, niet alles is even fantastisch, geloof me. Om te beginnen de bevalling. Ik hoop ooit weer voldoende te kunnen trainen om mijn oude maatje 38 terug te kunnen krijgen, maar ik weet nog zo net niet of dit gaat lukken, om maar even een voorbeeld te geven van de *downside*. En dan alle andere nadelen, pff... ik zal ze je besparen.’

‘Ja, natuurlijk, Suus, dat weet ik. Milan zit voor onbepaalde tijd vast bovendien, dus wat kan ik doen? We kunnen elkaar niet zien op het moment... ik dacht aan... Madonna.’

Ze keek Suzan ondeugend en vragend aan. Suzan keek diep in haar ogen en dacht intensief na.

‘O! Wacht eens even! Je bedoelt adoptie van zo’n schattig kindje uit zo’n armoedig land?’ riep Suzan verbaasd.

‘Ja precies. Laatst zag ik toevallig een documentaire op National Geographic, echt onvoorstelbaar wat er allemaal gebeurt. Ik denk erover om te gaan kijken of ik zo’n kindje kan adopteren.’

‘Meisje toch, wat zal je vader daarvan zeggen?’ vroeg Suzan oprecht, niet wetende dat Monique met haar vader had gebroken.

Monique keek lang in de ogen van haar hartsvriendin.

‘Ik heb een soort vertrouwensbreuk met mijn vader momenteel,’ begon ze aarzelend. ‘Het maakt me niet meer uit wat mijn vader ervan vindt. Hij wilde Milan en mij niet steunen in een project waar we aan werkten en ik verdenk hem er zelfs van dat hij iets te maken heeft gehad met de opname van Milan in die kliniek,’ zei ze bedroefd en vervolgde: ‘Het project was onder andere voor oprichting van een feestdag op 14 juli en een kunstuiting op deze nieuwe Nederlandse feestdag, maar hij was bang dat het tegen het koningshuis en daarmee tegen zijn elite connecties gericht was of hen in ieder geval schade zou berokkenen. Op dit moment is de band met mijn moeder juist veel sterker na deze voorvallen, dus dan kun je wel nagaan!’

‘Wat naar voor je!’ reageerde Suzan en ze legde haar hand op de hand van Monique terwijl ze haar glas leegdronk. ‘Zullen we het maar over je adoptieplannen hebben?’

‘Ja, dat lijkt me beter, dank je voor je begrip.’

‘Waarom wil je liever adopteren dan zelf bevallen?’

‘Ten eerste voor het goede doel,’ zei Monique met vochtige ogen vol ontroering, ze voelde dat ze teveel wijn gedronken had maar kon niet meer stoppen. ‘We stevenen af op een overbevolking van de aarde waardoor we als mensheid alle aardse resources dreigen te gaan opmaken en tijdens deze weg ook nog eens een klimaatverandering genereren die desastreuze gevolgen kan hebben voor de aarde en voor onszelf. Daarnaast is het op zichzelf ook een goed doel, want een grote groep kinderen in de wereld leeft onder de armoedegrens. En dan heb ik het niet over onze in Nederland gehanteerde criteria. Een flink verschil, dat weten we toch allemaal?’

‘Sommigen beweren dat er in Nederland ook armoede voorkomt. Een documentaire kan een verkeerd beeld geven van hoe het daar aan toe gaat,’ reageerde Suzan tot verrassing van Monique. ‘Je zult er naartoe moeten om het met eigen ogen te zien!’

‘Daar heb je gelijk in,’ zei Monique en Suzan zag een ondeugende blik in haar ogen verschijnen.

‘Wacht eens even? Jij was altijd al van aanpakken en doorpakken. Vertel eens, heb je soms ook al concrete plannen gemaakt om te gaan?’

‘Nog niet, ik wil het eerst met Milan bespreken. En tevens wil ik het eerst met mijn vaste psycholoog doornemen. Afijn, je kent hem: dokter Lemmers.’

‘Ja, hmm, dokter Lemmers,’ grapte Suzan.

‘Ik weet waar jij aan denkt, fantast dat je bent,’ lachte Monique.

‘Straks heb je nog hulp nodig om van deze verslaving af te kicken.’

‘Maar het is serieus, het is nodig. Hij helpt me goed.’

Ondertussen, in een oud kasteel, verscholen in de heuvels van het Franse achterland, stond Milan bij de koffieautomaat te praten met een van de begeleiders. Het was de jonge man met zwarte spinnenwebtatoeage op zijn kale schedel, uitlopend over een groot gedeelte van zijn nek en tot over zijn linkerschouder. De zilveren oorkingen en neusringen complementeerden het geheel. Hij wist nog niet zoveel van psychiatrie en van de rapportages en Milan had een paar dagen eerder al besloten om het hem maar uit te leggen. Hij keek soms zo sip voor zich uit, een beetje doelloos en verlaten; de ondersteuning van de andere, meer ervaren begeleiders liet te wensen over. Tijdgebrek, desinteresse of een combinatie van die twee leken de oorzaak te

zijn. Wat ook nog kon, was dat ze een concurrent zagen in zijn komst, een potentieel gevaar voor het verliezen van hun baan. Waarschijnlijk echter hadden ze slechts een bepaalde natuurlijke aversie tegen deze nieuwe collega, dacht hij, en dat kwam hem niet vreemd voor, want zijn presentatie was niet bepaald uitnodigend. Gelukkig voor de jongen was Milan niet al te trots en kon hij daar wel overheen stappen om hem wat te helpen, als nieuwkomer op de afdeling. In zekere zin was dit ook een ingeving tot hulp uit zelfbehoud: Milan wist dondersgoed dat wanneer zo'n onzekere jongen verder af zou takelen en in de put zou geraken, er een punt zou komen dat hij zijn woede op zichzelf ging richten, of juist naar buiten toe, bijvoorbeeld op de andere bewoners van de inrichting. Het was een wandelende tijdbom, zo zonder psychiatrische begeleiding en waarschijnlijk ook zonder de juiste medicatie. Het verbaasde Milan dan ook niet dat ze deze jongen hadden aangenomen en hij liep terug naar de gezamenlijke woonkamer. Door een gebrek aan personeel zat Milan in de groepsbijeenkomst samen met een achttal mentaal beperkte mensen. De meesten waren van Franse afkomst. Het viel hem op hoe assertief ze waren. Schaamteloos stond er één op en ging midden in de kring staan dansen op de muziek van Charles Aznavour. Ze was nogal gezet, zeg maar gerust veel te dik, en maakte een ritmische ronde beweging met haar heupen terwijl haar armen in een andere richting draaiden. Het leek sterk op de dans van de jaren twintig in de vorige eeuw. De flitsende roze zonnebril en een roze alpinopet complementeerden het vrolijke geheel. Ondertussen keken een aantal anderen in de kring lichtelijk verbaasd en afkeurend naar Milan met een blik van 'waar maak jij je toch druk om?'. Milan lachte enigszins gespannen terug, maar dit leek het alleen maar erger te maken, want ze reageerden totaal niet en bleven hem op dezelfde manier aankijken. Af en toe

sloeg men een arm om de ander en zongen ze samen mee met de muziek. Soms werden er grotere groepen gemaakt. Een ander had er ineens geen zin meer in en begon iedereen netjes een hand te geven als afscheid voordat hij naar zijn eigen kamer ging. Milan pijnigde zich er nog eventjes over waarna zijn gedachten afdwaalden naar de mail van Monique. Kinderplannen, zou ze die serieus hebben? En voor ons samen? dacht hij hardop. Niemand hoorde hem in het feestgedruis. Hij besloot de daad bij het woord te voegen en een oefening te doen die hij had besproken met zijn vaste psychologe. Toen zij deze oefening voorstelde, had hij nog een korte filosofische verhandeling gehouden met een vrij sterke argumentatie tegen deze oefening, waarbij hij de latere werken van Levinas had gecombineerd met de meer boeddhistische inzichten van Schopenhauer. Het had niet mogen baten, ze was onvermurwbaar. Hij vermande zich, stond op, liep naar de koelkast en haalde de schaal met stukjes worst en kaas tevoorschijn. Daarna haalde hij diep adem en ging met de schaal vol hartige hapjes de kring rond. Verbaasd en licht geïrriteerd keek de eerste persoon hem aan toen hij de schaal met een uitnodigend gebaar voor haar hield. Na een lichte aarzeling nam ze een stukje worst. Hij hield vol en ging stug door, op naar de volgende. Net toen hij de laatste van de groep de schaal had aangeboden, kwam zijn psychologe binnen. Ze had avonddienst.

‘Goed zo Milan!’ zei ze vol enthousiasme en trots. Milan kreeg bijna een kleur en liep snel terug naar de koelkast om een biertje te scoren, terwijl achter hem het geluid van de vrolijke chansons zachter gezet werd. De meeste groepsleden gingen naar hun kamer, het was tijd voor hun medicatie. Door diezelfde medicatie sliepen ze ook vroeg in. Het duurde niet lang of Milan bleef alleen over met de psychologe.

‘Ze wil misschien een kindje,’ zei hij tot zijn eigen verba-

zing spontaan.

‘Wie?’

‘Monique.’

‘O...’

‘Ja zeg dat wel!’

Het bleef een tijdje stil.

‘Met jou?’

‘Denk het wel...’

‘O...’

‘Ja, een apart idee. Weet het nog niet...’

‘Nee, dat snap ik. Ik zou niet over één nacht ijs gaan, Milan,’ zei ze en legde haar hand op zijn knie.

‘Mag dat wel? Fysiek contact?’

‘Jawel, heb als bijvak lichaamswerk gedaan, ik weet wat ik doe.’

‘Lichaamswerk op psychologisch vlak, wat houdt dat in?’

Ze begon met haar hand langzaam de bovenkant van zijn hand en arm te strelen. ‘Met lichaamswerk kun je beter in contact komen met jezelf. We kunnen een paar sessies inlassen wanneer je dat wilt?’

‘Oké, dat is prima, ik zal even in mijn agenda kijken.’

‘Grapjas,’ zei ze lachend. ‘Ik denk dat het echt iets voor jou is, Milan. Morgenochtend heb ik plaats, om tien uur kom ik je ophalen bij de koffieautomaat, akkoord?’

‘Vooruit dan maar, ik ben wel benieuwd.’

Ze ruimden alles op en hij ging naar zijn kamer om nog wat te werken aan zijn nieuwe boek: een biografie.

De volgende dag zat hij keurig op tijd bij de koffieautomaat te wachten en de psychologe kwam precies om tien uur aanlopen om hem mee te nemen voor de lichaamswerksessie. Ze leek erg enthousiast en goed gemutst, Milan daarentegen strompelde schuw en voorzichtig om zich heen kijkend achter

haar aan; alsof ze iets gingen doen wat verboden was. Ze nam hem mee naar een ander gebouw, naar het ontspanningscentrum met sport en fitness, waar ze een kamer met massagetafel gereserveerd had, een aantal rekjes met handdoekjes, keurig opgerold, potjes met lekker ruikende olie en bloemblaadjes erin. Alles zag er totaal verzorgd, bijna steriel uit.

‘Alles mag uit behalve je onderbroekje. Ga daarna maar op je buik liggen,’ zei ze met een lieflijke, maar licht gebiedende stem, en ze gaf hem een handdoek, ondertussen lopend naar een van de tafeltjes met de lekker ruikende potjes met bloemen. Daar pakte ze iets op, waarna ze de kamer verliet.

Milan moest denken aan ondeugende dingen, aan erg ondeugende dingen. Maar ook aan zijn lagere schooltijd, het stiekem verkleden in een kleedhokje met een meisje uit de klas, de spanning zonder iets uit te richten. Dat zal dit ook wel blijven, dacht hij, spanning zonder werkelijk iets te doen. Daar was zij, de psychologe, toch veel te professioneel voor? Bovendien, in deze omgeving van steriliteit en netheid leek het allemaal onmogelijk en precies dit idee maakte hem heel rustig, heel ontspannen. Hij kledde zich bijna geheel uit, precies volgens de instructies, deed zijn handdoek om zijn middel en ging liggen. Wachten, wachten en luisteren. Hij hoorde niemand hier, alleen heel zachtjes, heel in de verte hoorde hij een rustig trancegeluid en hij sloot zijn ogen. Hij viel in een rustige, lichte slaap en werd gewekt door iets warmes en vloeibaars dat op zijn rug viel en langs de zijkanten naar beneden liep, op de handdoek van de ligbank, gevolgd door een zachte streling op zijn rug. En nog één, nu twee handen. Allemaal heel onschuldig. Ze streelde zijn nek, schouderbladen en zijn rug in een ongrijpbare volgorde. Minutenlang, en langer en langer. Eerst dacht hij weer in de slaap te gaan vallen, maar het bleek alleen een volledige ontspanning te zijn, hij was er nog steeds bij, misschien

maar net, maar toch, hij was nog wakker en bij bewustzijn. Een golf van totale zorgeloosheid en genot begon hem te overmannen, in bezit te nemen. Langzaam, maar het gebeurde niettemin. De schone, steriele omgeving, de lekkere geur van bloemen en de zachte trance overmeesterden langzaam maar zeker zijn wil. Was ze nu gestopt? dacht hij, maar ze ging onverwacht op een andere plaats verder. Dan weer zijn nek en dan ineens weer zijn onderrug, steeds zachter strelend.

Via een opkomende en aanzwellende warmte van onverwacht genot kwam hij ineens klaar, in drie relatief lange golven.

‘Het is de bedoeling dat je weer één wordt met je gevoel. Snap je Milan?’ zei ze terwijl ze rustig doorging met masseren.

## Milou

Stoïcijns lezend in haar map met dossiers en zich gemakkelijk helemaal afsluitend van de buitenwereld reed Milou in haar riksja door de overbevolkte straten van Mumbai. Het was een ongemotoriseerde riksja en de fietsende bestuurder van het voertuig, een man van rond de vijfenvijftig, was goedgehumtst. Hij was dan ook blij en trots om op deze traditionele Indiase manier zo'n mooie Française door zijn straten te mogen vervoeren. Dit was toch de kroon op zijn werk, en heel wat aangenamer dan de gemiddelde Indiase lokale zakenman of overheidsdienaar, die onbeschoft hun rode paan vlak voor of zelfs regelmatig op zijn sandalen spuugden. Bovendien verhoogde het de kans op het krijgen van een fooi. Het was hem opgevallen dat ze een mooie, traditioneel Indiase jurk droeg en hij vroeg zich af hoelang ze al in India verbleef. Ze leek hier aardig op haar gemak. Ze was geen toerist, dacht hij terwijl hij nog net op tijd een om de hoek scheurende, toeterende taxi kon ontwijken. Vlak voor zijn wielen werd een sliert rode paan op de grond gespuugd. Hij reed er dwars doorheen. Het fietsen, hij moest er nog steeds aan wennen. Vorig jaar hadden ze besloten om het lopen met de riksja te verbieden, op straffe van een flink hoge boete in roepies, dus hij kon niet anders nu. Maar hij was een echte renner in hart en nieren, hij had het al zijn hele leven gedaan. Op zijn vijftiende verjaardag had hij zijn eerste klant vervoerd, zijn rug was erdoor gehard en gesloopt. Nu moest hij met zijn kromme rug door de straten van Mumbai fietsen en het leek hem zwaarder dan ooit tevoren.

Ieder uur van zijn werkdag dacht hij vol trots aan zijn zoon.

Zijn zoon die hogerop geklommen was en als taxichauffeur en bediende van een gegoede burger werkte. Wat zou hij op dit moment doen? Hoe zou het met hem zijn? Hij wilde hem zo graag weer eens spreken. Hij had al drie jaar niets meer van hem vernomen. Wel kreeg hij iedere maand geld toegestuurd van een onbekende, anonieme weldoener die vertelde dat alles goed ging met zijn zoon maar dat hij niet in de gelegenheid was contact op te nemen. Niet in de gelegenheid... wat betekende dit toch? Ieder uur piekerde de oude riksjabediende over deze vraag. Soms fantaseerde hij over hoe zijn zoon zich toegang had verschaft tot de hogere kringen en eenvoudig om deze reden geen contact meer *kon* onderhouden met de lagere kasten van zijn voormalige familie – *voormalig* omdat hij natuurlijk afstand had moeten doen van zijn verleden en van zijn familiebanden – en over hoe zijn zoon zich nu zelf met een weldadige, statige buik liet masseren door een paar onaanraakbaren. Een tot tranen toe geroerde grijns verscheen op zijn gezicht.

‘Milou, aangenaam.’

Ze stak haar hand uit naar de jongen die langs de kant van de weg op haar stond te wachten.

‘Dasan, mevrouw,’ zei hij en hij maakte een ondergeschikte buiging waarbij hij het niet kon nalaten even naar de breed grijnzende, vochtige ogen van de riksjabediende te kijken. Milou zag het nu ook en vroeg vriendelijk en met een overduidelijke vrouwelijke toon en Frans accent: ‘Fijn om te zien dat u het naar uw zin heeft. Hoeveel krijgt u van mij?’

Terwijl Milou haar chauffeur een extra fooi gaf, keek Dasan angstvallig om zich heen. Hij keek links, dan weer rechts, kort op en dan weer ver door de menigte heen en draaide langzaam een rondje om zijn as om alle richtingen te kunnen bekijken.